

ת"פ 1058/05 - ואפי נסאר נגד מדינת ישראל - המרכז לגביית אגרות וקנסות ד.ק.

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 1058-05 מ.י. לשכת התביעה - תחנת משטרת עכו נ' נסאר
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט יוסף טורס
הGBK	ואפי נסאר
נגד	
המשיבים	1. מדינת ישראל - המרכז לגביית אגרות וקנסות
	ע"י פמ"ח (אזוריה)
	2. ד.ק.

החלטה

הבקשה וההיליכים עד כה

1. המבקש הורשע בעבירות אלימות חמורות וביום 4.12.05 נגזר דין למאסר בן 24 חודשים. כמו כן הוטל עליו פיצוי לטובת המתalon (המשיב 2) בסך של 15,000 ל"נ. הפיצוי לא שולם במועד וביום 13.2.17 הגיש המבקש בקשה "למחיקת חוב ולסגירת תיק גביה". בבקשתה טען המבקש כי בין המשיב 2 לבין המשיב 1 נחתם הסכם סולחה, במסגרתו יותר המתalon על הפיצוי שנפסק לטובתו וכי הצדדים "חייבים ח"י שכנות מצוינת". בדין שקיימתי בבקשתה זו (ביום 16.3.17) ציינה המשיבה כי ביררה את עמדת המשיב 2 אשר מסר כי הוא אכן מוחל על גביה הפיצוי, מבלי שאיש לחץ עליו בנושא. בדין זה הتبירר עוד שהמשיב 2 זכה בשנת 2008 בפסק דין אזרחי בגין האירוע מושא כתוב האישום, אך לא גבה את סכום הזכיה (כ- 105,000 ל"נ מעבר לפיצוי הפלילי) ואף לא פתח תיק הוצאה לפועל בנושא.

2. במהלך הדיון העלייתי בפני הצדדים, מיזומתי, את שאלת סמכותה של הערכאה הפלילית להידרש לבקשתה, להבדיל מפנהה להליך אזרחי. בסופו של הדיון, הודיע ב"כ המבקש כי אין עומד על בקשתו וכי יפנה בהליך אזרחי.

3. בהמשך, הגיש המבקש תביעה בבית משפט השלום עכו למתן פסק דין הצהרתי "למחיקת החוב" (ת.א 23623-04-17). ביום 1.2.18 קיבל בית המשפט את התביעה וקבע כי הפיצוי שנפסק בתיק הפלילי "مبוטל ויחד עמו מבוטלים כל תוספות הפיגורים שהתווסף עקב אי תשלום הפיצוי". המשיבה הגישה ערעור על פסק דין (ע"א 56931-02-18). בדין שהתקיים ביום 29.5.18 הבהיר ב"כ המבקש כי לא עתר כלל לביטול רכיב הפיצוי, אלא להצהרה שהליך הגביה במרכזי לגבייה אגרות לא ימשכו. בדיון זה, קיבל הצדדים הצדים את המלצת בית המשפט המחויז לפיה פסק דין של בית משפט השלום יבוטל, החיבור בדבר פיצוי המתalon יעמוד על כנו ויתאפשר למבקש לפנות לערכאה הפלילית לצורך ביטול תוספת הפיגורים. בית המשפט קבע אףוא כי המבקש יהיה רשאי "לנקוט בכל הליך שימוש לצורך ביטול או הפחתת תוספת הפיגורים שהתווסף לחיבור המקורי...".

עמוד 1

4. ביום 18.11.18 הגיש המבוקש בקשה במסגרת תיק זה ובה עתר "لمחייב חוב וסגירת תיק גביה". בהחלטתי בו ביום ציינתי כי לאור פסק הדין בערכאת הערעור (אזורתי) מנוע לככורה המבוקש לעתור שוב לביטול רכיב הכספי, וטענתו מוגבלת כיום לעניין תוספת הפיגורים בלבד. לאור כך דחיתי הבקשה, תוך שאפשרתי למבוקש להגיש בקשה לביטול תוספת הפיגורים.

5. המבוקש עשה כן ביום 30.11.18 הגיש בקשה לביטול תוספת הפיגורים. המבוקש נימק בבקשתו בהסכם הסולחה שבין הצדדים, במצבו הכללי הקשה וברצון הצדדים להמשיך בח' שכנות תקין.

6. המשיבה הגישה תגובה בכתב בה ציינה כי נכון להיום גובה חוב הכספי הוא כ-51,000 ₪ ממנה שולם סך של 200 ₪ בלבד באמצעות הליכי גביה. לגופה של בקשה נטען כי אין הצדקה להקטנת סכום החוב וכי בידי המבוקש לעתור לפירשת החוב בשל מצב כלכלי קשה. עם זאת ציינה המשיבה שנציג מטעמה שוחח לצורך הכתנת התגובה עם המתلون והוא אישר בכך (שוב) כי הוא מזמין לפיוצו כאמור בגזר הדין וזאת מתוך רצון חופשי. ביחס לכך טענה המשיבה כי לדידה, המתلون אינו רשאי לוותר על פיוצו שנפסק לטובתו.

7. להשלמת התמונה אצין כי הוריתי להמציא למתلون את הבקשה ואת החלטתי בדבר הצורך בתגובה, אך המתلون לא מסר כל תגובה. עם זאת, כאמור, עדותו הובאה באמצעות ב"כ המשיבה.

דין והכרעה

8. לאחר שעניינו בבקשתו ותגובהו, ובשים לב להליכים הקודמים שהתקיימו בנושא, רأיתי לקבל את הבקשה, באופן חלק. טרם דין אצין כי אכן לא התקבלה תגובה המתلون - כנדרש בבקשתות מסווג זה - ואולם המתلون צורף כמשיב לבקשתו והמסמכים הומצאו לו כדין. כמו כן עדות המתلون הובאה באמצעות הפרקליטות בהליך זה אף בהליך הקודם שהתקיים בפני. בנסיבות העניין, רأיתי בכך די לצורך קיום החובה בדבר צירוף המתلون בבקשתות מסווג זה (ראו בהשוואה רע"א 11/8994 ייסאם חיליל נ' מדינת ישראל ואח' (29.4.12), פסקה 7)).

9. כאמור, המבוקש אינו עותר עוד לביטול חוב הכספיים ואף לא להפסקת גבייתו. אצין כי השאלה אם לבית המשפט סמכות כלל לבטל את רכיב הכספי (במיוחד כאשר הנימוק הוא ויתור המתلون), אינה פשוטה, אך ענייננו אינם דורש הכרעה בנושא. עם זאת אצין כי בקשה לביטול רכיב הכספי, מחייבת למעשה שני של פסק דין חלוט ונדרשת לשם כך הוראת חוק מפורשת לצורך הקניית סמכות לעשות כן. ביחס לאופן הפעלת שיקול הדעת במקרים אלו (כאשר הסמכות קיימת) ציין בית המשפט העליון כי "השאלה האם ובאיזה תנאים יש לקבל את עמדתם של מתلونנים המבוקשים לוותר על הכספי, בין בשלב גזירת הדין ובין בשלב הערעור, היא אכן שאלה נכדיה ורבת-פנים אשר מן הראו כי המדינה תשלים את הדיון העיקרי בה ותגבש מדיניות ונהלים ברורים לגביה". (ע"פ 3848/16 פלוני נ' מדינת ישראל (21.2.17)). דברים אלו נאמרו ביחס לשאל בו פסק הדין טרם הפק חלוט כאמור, כאשר הפק לחלווט, מתעוררת שאלה מקדימה של סמכות (לדין בנושא ראו למשל ת.פ. (מח' נצ') 14785-10-13 מדינת ישראל נ' מגראבה (13.11.17)).

10. אצין לשם שלומות התמונה, כי אפשר וניתן לראות הבדל בין בקשה לביטול חוב הפיצוי, לבין בקשה לחודול מהליי גביהו. לבקשתה האחרונה אופי זמני בלבד ותוצאתה הפיכה, להבדיל מזו הראשונה, שלאחריה לא ניתן עוד "לחזור לאחר" עם שינוי נסיבות אפשרי. כמו כן, הפסקה (בודאי זמנית) של הגביה, היא למעשה התוצאה בפועל של חייבת תשלום החוב, ונושא זה מצוי בגדיר סמכותו של המרכז לגביות אגרות וקנסות (סעיף 5ב' לחוק המרכז לגביות אגרות, קנסות והוצאות, תשנ"ה-1995). ניתן לחשב על מקרים בהם הליכי הגביה נגד הנאים יגרמו פגיעה בקרובן עצמו, עד כי יקבע שיש מקום להפסיקם, ولو לתקופה מסוימת. מקרה מסוג זה עשוי להתקיים למשל במקרים בו הפיצוי נפסק לטובות בן הזוג ולאחר פסק הדין חידשו השניים את מערכת היחסים הזוגית, אך שגביה הפיצוי (באמצעות עיקולים וכיוצא אמצעים) עלולה לגרום פגיעה בקרובן עצמו, המבקש את הפסקת הגביה. ואולם, הדברים כאמור, כאמור, מעבר לדריש ולמען שלמות התמונה בלבד, שכן בבקשתו של המבקש במקרה זה התמצתה בביטול תוספת הפיגורים בלבד. בעבר לדzon, אפוא, בנושא זה.

11. הסמכות להורות על ביטול תוספת פיגורים נוספת לחוב בגין פיצוי פלילי, קבועה בסעיף 69 לחוק העונשין (בשילוב עם סעיף 77(ג) לחוק העונשין). סמכות זו נתונה לבית המשפט שהטיל את הפיצוי, והוא אינה מסורה למרכז לגביות אגרות וקנסות, וזאת להבדיל מפרישת חוב הפיצוי (רע"א 11/8994 **ויסאם חיליל נ' מדינת ישראל ואח'** (29.4.12)). בית המשפט רשאי להפחית תוספת פיגורים שהתווסף לחוב המקורי אם שוכנע שהוא "סבירות��ת לאי תשלום [הפיצוי] או חלק ממנו במועד שנקבע....". המבקש טען אמן מ对照检查 כלכלי קשה, אך לא צירף כל מסמך לתמיכה בטענתו ואף לא פירט בתצהיריו דבר לעניין זה, זולת טענה לאקוונית. לאור כך, אין מקום לקבל הבקשה מטעמים של קושי כלכלי.

12. נותרנו אפוא עם הנימוק בדבר יתרור קרובן העבירה על גביית הפיצוי. לדידי, במקרים המתאים, בהם משתמש בית המשפט כי עמדת המטלון חופשית ואני פרי לחיצים פסולים, יש להביא בחשבון את עמדתו לעניין זה. אין מדובר, בבקשתה לביטול החוב וarf לא להפסקת הליכי הגביה. הבקשה מצומצמת לביטול תוספת הפיגורים בלבד ובעניין זה בודאי אפשרי, במקרים המתאים, להביא את עמדת קרובן העבירה בחשבון בין יתר השיקולים. ודוק: עמדת קרובן העבירה אינה השיקול היחיד ולעולם שמור שיקול הדעת של בית המשפט בנושא, אך עמדה זו יש להביא בחשבון, במקרים המתאים. בעניינו, נציג המשיבה שוחח עם המטלון אשר הביע את הסכמתו ל לבטל הפיצוי כלו, ומילא אפוא שהוא מסכים גם לבקשתה מצומצמת זו. אכן, המשיבה צינה כי אינה יכולה לדעת אם רצונו אכן חופשי, והמטלון לא התייצב בפני, אך לאור עמדתו העקבית בהליך השוני שנוהלו, כמו גם חתימתו על הסכם הסולחה, בפני עורך דין, ניתן לקבוע שתנאי זה התקיים.

13. מן הכלל אל הפרט. אני סבור שיש לבטל את מלא תוספת הפיגורים, רק בשל כך שהמטלון מסכים לכך. עם זאת, יש לתת משקל לעמדתו, במיוחד על רקע קיומו של הסכם הסולחה ובcheinת השפעתו על הסיבה לכך שהמבקר לא שילם עד היום את סכום הפיצוי. אפרט.

14. הסכם הסולחה - בו הביע המטלון יתרור על גביית חוב הפיצוי - נחתם בשנת 2015, היו כעשר שנים לאחר פסיקת הפיצוי. בתקופה שקדמה לחתימת ההסכם, לא קיים נימוק שוכנע (הקשר בויתו המטלון) לאי תשלום החוב. לכן, הנטייה ביחס לתקופה זו היא שלא לבטל את תוספת הפיגורים מטעמים הקשורים לעמדת המטלון בלבד, אם כי

יש משקל מסוים לעמדתו כיום. לא כך בתקופה שלאחר חתימת הסכם, במהלך הבהיר המתلون פעמיים כי אינו עומד על גביה הפיזי (כולו). בעניין זה יש להציג עוד כי המתلون אוחז בפסק דין אזרחי נגד המבקש בגין האירוע מושא הפיזי הפלילי, ואף בסכום ממשמעותי, אך עד היום לא מימשו. אף בכך, יש לתמוך בעמדת לפיה בתקופה שלאחר הסכם הتسويה, מציג המבקש "סיבה סבירה" לאי תשלום החוב, כאמור בסעיף 69(א) לחוק העונשין.

לאור לכך, אני מחייב לקבל את הבקשה בחלוקת ולהעמיד את סכום החוב הכולל על 33,000 ₪ (הגבוה מסכם החוב כשהוא משוערך להיום, לו היה חיוב אזרחי). ביחס לפרישת התשלומים, רשאי המבקש לפנות למרכז לגבייה אגרות וקנסות, אשר לו הסמכות בנושא.

המציאות תשלח החלטה לצדים. הפרקליטות תביא תוכן ההחלטה למשיב 2.

ניתנה היום, לי' שבט תשע"ט, 05 פברואר 2019, בהעדך
הצדדים.